

List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 70

Tuzla, juni/lipanj 2016.

Cijena 1,00 KM

Dobar pogled na srndaća

Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:
Upravni odbor Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:
Mensur Alić,
predsjednik UO SLD TK

Redakcija lista "Lovac":
Enver Kurtić (Kalesija)
Salih Terzić (Tuzla)
Mirzet Idrizović (Banovići)
Kemal Sakić (Živinice)
Ismet Memić (Sapna)
Muris Mujedinović (Srebrenik)
Esad Mujanović (Gračac)
Hajrudin Imširović (Teočak)
Isajbeg Vejzović (Kladanj)
Džemal Jukan (Gračanica)
Mujo Softić (Lukavac)
Nermin Mujkić (Doboj-Istok)
Suljo Mujić (Čelić)

Glavni i odgovorni urednik:
Mensur Alić

Urednik i lektor:
Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:
Selver Pirić

Fotoliti:
B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:
"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:
Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"
Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/258-004
Web site: www.lovac.tk.com
E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet

Svjetski dan zaštite životne sredine se obilježava svake godine 5. juna na godišnjicu održavanja Konferencije Ujedinjenih naroda u Stockholmu (1972.) posvećene okolišu, na kojoj je usvojen Program zaštite životne sredine Ujedinjenih naroda (UNEP). Dosadašnja obilježavanja Svjetskog dana zaštite okoliša bila su označena temama poput zaštite zemlje, vode, ozonskog omotača, sprečavanja širenja pustinja, podške održivom razvoju, smanjenja otpada od hrane, najčešće pod sloganom koji upozorava da spas prirode znači i spas budućnosti. Gotovo svaki slogan je vezan za ukazivanje da šume predstavljaju „pluća Zemlje“ i da imaju ključnu ulogu u očuvanju svijeta kakvog poznajemo, te su najvjerniji saveznik u borbi protiv klimatskih promjena. Šumske zajednice se odlikuju najvećom biološkom raznolikošću na kopnenom dijelu Zemlje i predstavljaju dom više od polovice svih poznatih kopnenih vrsta biljaka i životinja. Njihovim uništavanjem brojne jedinstvene vrste našle su se rubu opstanka ili su već izumrle, čime se svijet mijenja i osiromašuje. Svake godine se uništi prosječno 13 milijona hektara šuma. Posljednji je trenutak da promijenimo način života i okrenemo se zelenoj budućnosti u kojoj će šume biti srce održivog razvitka i zelenog gospodarstva. Odgovor za održivo upravljanje šumama u velikoj mjeri leži u rukama lovaca. - Pojam zelena ekonomija, koji je ključan u obilježavanju Dana zaštite okoliša, odnosi se na gospodarstva koja svojim djelovanjem pridonose čišćem i boljem okolišu i održivoj budućnosti čovjeka, flore i faune. To znači da su lovačka društva direktno uključena u aktivnosti koje će dovesti do žurnog djelovanja i sustavnog rada na zaštiti šuma i očuvanja bioraznolikosti. Umiranje šuma je i umiranje čovjeka i zato je afirmiranje ekološke etike u službi budućnosti čovječanstva.

U tom pogledu izuzetno je **važna i uloga lovca** upravo zbog njegove naročito razvijene ekološke svijesti i ljubavi prema prirodi i životinjama. Lovci itekako znaju vrijednost šumskih ekosistema i najprije mogu kroz svoje svakodnevne akcije ublažiti štetu koja je u neprestanom rastu i uticati na eko svijest i savjest mladih. Sa svojim aktivnostima koje se odvijaju u prirodi, lovci će među prvima uočiti oštećenja u prirodi, ali i pomoći da se poremećena ravnoteža u prirodi ublaži i ponovno uspostavi Zeleno gazdovanje lovištem podrazumijeva plansku zaštitu okoliša, pošumljavanje staništa divljači, uzgajanje, prehranjivanje i oplemenjivanje određene vrste divljači kroz selekciju i uzgojni odstrjel nerazvijenih i bolesnih jedinki, gdje je uloga lovca da svojim djelovanjem ublaži uticaj promjena koje su dovele do narušavanja biološke raznolikosti. Lovcima je određena važna uloga aktivnog uključivanja u zaštitu životne sredine jer su svojim aktivnostima usmjereni na zaštitu prirode, zaštitu i uzgoj divljači, uređenje lovišta, lovljenje divljači i racionalnu upotrebu divljači i lovišta, što sve doprinosi očuvanju biološke raznovrsnosti ekoloških sistema i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači.

Myko In San

SJEDNICA Upravnog odbora SLD TK

U prostorijama Lovackog društva „Tuzla“, 13. maja 2016. godine, održana je 98. sjednica Upravnog odbora SLD TK, kojom je predsjedavao Rasim Omerović - predsjednik SLD TK i na kojoj su članovi Upravnog odbora, u okviru sedam tačaka dnevnog reda, usvojili Izvještaj o radu UO SLD TK za 2015., Plan rada i aktivnosti SLD TK za 2016., Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za 2015., Plan o finansijskom poslovanju SLD TK za 2016. godinu, kao i izvještaje o radu organa Saveza za 2015. i planove rada za 2016. godinu. Utvrđen je prijedlog za izbor predsjednika i dopredsjednika UO SLD TK. Usvojen je i Operativni kalendar aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2016./17. godinu, a u skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmiranja lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Upravni odbor je donio odluke da se u okviru lovačkih društava dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:

LD „MAJEVICA“ SREBRENİK

Lovačka bronzana značka:

Delić Mujaga, Čeliković Jusuf, Ahmetović Hasib, Mešić Latif, Mešić Saudin, Delić Ruvejd, Smajlović Hazim, Hodžić Amir, Muratović Mirzet, Sarajlić Ahmed, Suljkanović Husnija, Jusufović Hasib, Musić Vehid, Zahirović Admir i Mujkanović Ismet.

Lovačka srebrna značka:

Mrkaljević Suad, Hodžić Ahmet, Marković Mijo, Fejzić Sadil, Likić Šahbaz, Dedić Fikret, Selimović Džafer, Hadžić Ahmet, Jusić Ibrahim, Begunić Samir, Muratović Zehrudin, Babić Anto, Hamidović Sead, Huremović Esed, Bjelić Jasmin, Ibrić Suljo, Kovačević Mirsad, Ahmić Nesib i Joldić Ferid.

Lovačka zlatna značka:

Muminović Muhamed, Tadić Grga, Mešić Ahmo, Ahmetović Izudin, Mrkaljević Nermin, Teletović Tifaga, Karić Nazif, Hodžić Mevludin, Smajlović Mirsad, Dorić Hasib, Delić Husein, Smajlović Sead, Nurkanović Mirza, Salihović Faiz, Buljubašić Hamdija, Kešetović Mehmedalija, Buljubašić Mehmedalija, Herceg Edin, Dežić Marko, Nišić Enes, Ramić Mirsad, Suljkanović Osman, Joldić Mehmed, Mašić Osmo, Hasanović Mirsad, Smajlović Huso i Beganović Hamdija.

Diploma počasnog člana:

Mrkaljević Mehmed, Hrustić Sulejman, Hasanović Alija, Hasanović Muhamed, Ahmetović Hazim, Vejzović Muhamed, Smajlović Raif, Alić Meho, Smajlović Halil, Mujkanović Muharem, Muminović Raif, Smajlović Čazo, Buljubašić Muhibija, Abdulahović Muhamed, Mujedinović Nešed, Džanić Osman, Mujčić Džemal, Moranjković Ahmet, Bešić Zaim, Sinanović Abdulah i Joldić Nezir.

Lovačka plaketa:

Suljkanović Ahmet i „Auto Šeki“ Tinja.

LD „TEOČAK“ TEOČAK

Lovačka bronzana značka:

Mujčinović Kadruga, Horić Vejsil, Čeliković Abid, Bečić Mehmedalija i Bešić Salih.

Lovačka srebrna značka:

Husić Mersudin, Mujčinović Admir, Avdić Rešid i Alić Ado.

Lovačka zlatna značka:

Murtić Ahmet i Husić Sejdalija.

Diploma počasnog člana:

Husić Huso i Nakičević Ibrahim.

LD „TOPLICA“ ŽIVINICE

Lovačka zlatna značka:

Goletić Izet

LD „SRNDAČ“ GRAČANICA

Lovačka bronzana značka:

Nukić Mehmedalija, Nasić Ramiz, Alibegović Dževad, Ibrahimović Šefik, Huseinčehajić Nedžad, Alić Nermin, Smajić Šefik, Huseinović Ibrahim, Marmarac Sulejman, Omerašević Hajrudin, Mujić Suad, Osmanović Mirsad, Dedić Vehid, Avdić Jasmin, Musić Mehmed, Fatmić Refik, Zelenkić Muhamed, Okanović Safet, Jahić Zijo, Dželilović Hamid, Jahić Nermin i Husić Mehmedalija.

Lovačka srebrna značka:

Sejdinović Midhat, Osmanović Esed, Delić Husein, Alić Hasan, Pašalić Sevdalija, Šakić Fahrudin, Kruškić Almir, Subašić Osman, Alić Elvir, Hodžić Mustafa, Hasić Suad, Nurkanović Irfan, Havešević Himzo, Musić Hamdija, Selimović Mehmedalija, Džafić Nakib, Huskić Refik, Grbić Avdo, Junuzović Halid, Kahvedžić Suljo, Halidović Fadil, Halidović Adem i Džafić Zijad.

Lovačka zlatna značka:

Šaković Senaid, Džikić Ibrahim, Helić Čazim, Isić Šemsudin, Hamidović Adem, Kruškić Nihad, Muharem, Imamović Salih, Muratović Mustafa, Džinić Abdurahman, Ibrisević Šaban, Huskić Nedžad, Brkić Fikret, Kahrimanović Azem, Ahmetbašić Enes, Mušić Abaz, Sulejmanović Fuad, Jahić Muhamed, Okić Zaim, Grbić Rašid, Čajić

Asim, Halilović Ibrahim, Alić Hamdija, Muftić Adem, Spahić Habib i Mekić Ibrahim.

Diploma počasnog člana:

Hasančević Mejfudin, Selimović Mevludin, Hadžić Mehmed, Pašalić Mustafa, Dedić Adem, Ahmeljić Abdulah, Avdić Ibrahim, Buljubašić Vejsil, Džafić Sead, Fazlić Hazim, Babajić Zahid, Mujačić Čazim, Muratović Hamid, Kovačević Nezir, Mehanović Mujo i Ravkić Muhamed.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA TUZLANSKOG KANTONA OPERATIVNI KALENDAR AKTIVNOSTI U LOVIŠTIMA TK ZA LOVNU 2016./2017. GODINU

I UKLANJANJE ŠTETOČINA IZ LOVIŠTA

1. REDUKCIJA BROJNOG STANJA PASA I MAČAKA KOJI SE NEKONTROLISANO KREĆU PO LOVIŠTIMA (LUTALICE)

- juni	5, 12, 19, 26
- juli	3, 10, 17, 24, 31
- avgust	7, 14, 21, 28
- septembar	4, 11, 18, 25

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima obavezno je obavljati i u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti.

U slučaju nabavke i vještačkog unosa divljači u lovište, obaveza je da se prethodno izvrši uklanjanje svih pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, i ostalih štetočina i izvan utvrđenih dana, uz odluku lovačkog društva.

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, vršiti u skladu s članom 13. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja.

Lovačari su obavezni da vrše redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima svaki dan, na način kako je to propisano Zakonom.

2. ODSTRJEL LISICA I DIVLJIH MAČAKA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	6, 13, 20, 27
- januar 2017.	1, 2, 3, 8, 15, 22, 29
- februar 2017.	5, 12

Ove aktivnosti obavljati isključivo nedjeljom.

II LOV LOVOSTAJEM ZAŠTIĆENE DIVLJAČI

1. LOV SRNEČE DIVLJAČI

Na osnovu prijedloga članica Saveza i Savjeta za lovstvo, preporučuje se odstrjel sanitarnog i uzgojnog karaktera srndača:

- juni	4, 5, 25, 26
- juli	9, 10, 16, 17, 23, 24
- avgust	6, 7, 13, 14, 27, 28
- septembar	3, 4, 10, 11

Napomena: Izlaske na srndače organizovati:

Subotama večernji izlasci samo osmatranje i izviđanje: 4. i 25. juna, 9. 16. i 23. jula, 6., 13. i 27. avgusta i 3. i 10. septembra. Nedjeljama jutarnji izlasci za odstrjel: 5. i 26. juna, 10., 17. i 24. jula, 7., 14. i 28. avgusta i 4. i 10. septembra.

Sanitarno-uzgojni odstrjel srna i lanadi

Lovačka društva, radi postizanja optimalne trofejne vrijednosti i održavanja zdrave populacije smeđe divljači, imaju obavezu organizovati sanitarno-uzgojni odstrjel ženki i lanadi smeđe divljači u periodu od 1. oktobra 2016. do 31. januara 2017. godine.

Ovaj lov organizovati isključivo po odluci članica Saveza, uz obavezu dostavljanja odluke SLD TK.

2. LOV DIVLJIH SVINJA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2017 (vepar i nazime)	1, 2, 3, 8, 15, 22, 29
- februar 2017 (vepar i nazime)	5, 12

Vepra je dozvoljeno odstrjeliti u sve lovne dane tokom godine predviđene Operativnim kalendarom.

Poslije 5. januara je zabranjen lov sa psima bez obzira na vrstu i rasu.

Ovu aktivnost obavljati po grupama od po 10 lovaca, u koji broj ne ulaze pripravnici i gosti. U januaru 2017. godine dozvoljen je odstrjel samo vepra i nazimadi (od 8. 1. bez lovačkog psa).

U slučaju odstrjela, grupa je dužna izvršiti uplatu na ime odstrjelne takse, bez obzira na zdravstveno stanje ulova.

Upozoravaju se lovačka društva da su obavezna izvršiti ljekarski pregled svake ulovljene divlje svinje, a pregled platiti od sredstava odstrjelne takse.

3. LOV ZEČEVA

S obzirom da je u većini lovišta TK, a takva je situacija i u regionu, primjetno opadanje brojnosti populacije zečeva, predlaže se svim lovačkim društvima da uvedu privremenu zabranu lova ove divljači.

Ukoliko se lovačka društva odluče da love zečiju divljač, preporuka je da se love u dane:

- oktobar	16, 23
- novembar	6, 20
- decembar	4, 18

4. LOV FAZANA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27

- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2017.	1, 2, 3

Lov fazanske divljači mogu planirati lovačka društva koja su u svoja lovišta unijela ovu vrstu divljači, i to u dane kako je navedeno u Operativnom kalendaru aktivnosti. Ovu vrstu divljači loviti isključivo sa psima ptičarima.

5. LOV KUNA I VUKOVA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	6, 13, 20, 25, 27
- decembar	4, 11, 18, 25
- januar 2017.	1, 2, 3, 8, 15, 22, 29

Vukove mužjake je dozvoljeno odstrjeliti u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom. Kune zlatice se ne mogu loviti u oktobru. Obje kune se mogu loviti nedjeljom do 28. 2. prilikom organizovanja akcija na odstrjel štetočina.

6. LOV MEDVJEDA

Lov na medvjede se praktikuje samo ako se ukaže potreba za komercijalni lov u Pravilnikom određeno vrijeme od 1. 10. do 31. 12. 2016. i od 1. 3. do 31. 3. 2017. godine, po jedan primjerak u LD „Sokolina“ Kladanj i LD „Zelemboj“ Banovići, kao i u ostalim lovištima ako se evidentiraju štete od medvjeda, uz obavezu izdavanja lovne dozvole i prijave odstrjela Savezu.

7. LOV TETRIJEBJA

Ukoliko postoje uslovi, u skladu s utvrđenim brojnim stanjem u lovištu, lov se može organizovati nedjeljama u dane 19. i 26. 3. 2017. godine, uz obavezu da se prijavi Savezu.

8. LOV DIVOKOZA

Ukoliko postoje uslovi, LD „Sokolina“ Kladanj može organizovati lov u periodu od 4. 9. do 25. 12. 2016. godine.

9. LOV DIVLJIH PATAKA, GUŠAKA I CRNIH LISKI

Divlje patke loviti u periodu od 4. 9. 2016. do 26. 2. 2017. godine, samo nedjeljom.

Guske i crne liske loviti u periodu od 4. 9. 2016. do 29. 1. 2017. godine, i to na jezerima Modrac, Snježnica i drugim manjim vodenim površinama, u skladu sa Zakonom o lovstvu.

Lovačka društva koja nemaju jezera mogu loviti ovu vrstu divljači na rijekama i na drugim vodenim površinama, isključivo nedjeljom.

10. LOV PREPELICA I GOLUBOVA GRIVNJAŠA

Lov prepelica i golubova grivnjaša obavljati u periodu od 7. 8. do 25. 12. 2016. godine.

11. LOV ŠLJUKA

Ovu vrstu divljači može se loviti u periodu od 16. 10. 2016. do 26. 2. 2017. godine.

III NAPOMENA

Lovačka društva su dužna da kod organizacije lova i određivanja visine odstrjelne takse koja je određena cjenovnikom, primijene član 62. Zakona o lovstvu i Cjenovnik odstrjela i korištenja divljači i drugih usluga u lovištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/09.)

IV UPOZORENJE

1. Upozoravaju se lovačka društva da je, u periodu do 5. 1. do 31. 7., zabranjeno izvođenje lovnih pasa u lovišta, bez obzira na vrstu, rasu i eventualnu specijalnost.

2. Upozoravaju se sva lovačka društva da se prilikom obavljanja lova striktno pridržavaju zakonskih propisa u pogledu dozvoljenog naoružanja kojim se lovi, kao i obilježja koja nose učesnici lova, a sve u cilju poštivanja zakonskih propisa i izbjegavanja neželjenih posljedica.

3. Sva lovačka društva su obavezna da imaju minimalno jednog lovačkog psa KRVOSLJEDNIKA, ili drugog psa koji ima položen ispit u praćenju krvnog traga.

4. Sva lovačka društva su obavezna da tokom lovne sezone vode sve propisane evidencije, a naročito evidencije iz kojih se može utvrditi brojnost divljači u lovištima.

5. Operativni kalendar aktivnosti u lovištima Tuzlanskog kantona za lovnu 2016./17. godinu je okviran, a sve članice Saveza su dužne uraditi svoj kalendar aktivnosti za lovnu 2016./17. godinu, a koji ne može izlaziti iz okvira Operativnog kalendara aktivnosti SLD TK. Svi lovni dani navedeni u ovom Operativnom kalendaru ne moraju biti navedeni u lovnim kalendarima kovačkih društava.

6. Sva lovačka društva su obavezna da, kod organizacije lova i gazdovanja lovištima, primjenjuju Zakon o lovstvu i podzakonska akta, ukoliko nisu u suprotnosti s istim, kao i druge zakonske propise koji definišu ili se tiču oblasti lovstva.

7. U slučaju potrebe, zbog pričinjavanja šteta, lovačka društva mogu donijeti odluku o određivanju dana za progon crne divljači, koja će vremenski biti u skladu s Pravilnikom o vremenu lova lovostajem zaštićene divljači.

Skupština SLD TK

Mensur Alić novi predsjednik, Mujo Softić potpredsjednik Upravnog odbora

U prostorijama Lovačkog društva „Tuzla“, 26. maja 2016. godine, održana je redovna-izvještajno-izborna Skupština SLD TK, kojom je predsjedavao Rasim Omerović - predsjednik UO SLD TK i na kojoj su delegati, u okviru 13 tačaka dnevnog reda, za predsjednika Upravnog odbora u narednom četverogodišnjem mandatu izabrali Alić Mensura, a za potpredsjednika Softić Muju. Razmatrali su i usvojili Izvještaj o radu UO SLD TK za 2015., Plan rada UO SLD TK za 2016., Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za 2015., Plan o finansijskom poslovanju SLD TK za 2016., Izvještaj Nadzornog odbora o finansijsko-materijalnom poslovanju SLD TK za 2015., Izvještaj o radu Savjeta za lovstvo za 2015. i Plan rada za 2016., Izvještaj oradu Savjeta za kinologiju i Plan rada za 2016., Izvještaj o radu Komisije za lovno streljaštvo za 2015. i Plan rada za 2016. godinu.

Mensur Alić, predsjednik UO SLD TK

LD „Tuzla“ i Saveza LD TK, u kojem je obavljao više odgovornih dužnosti. Na čelu je profitabilne kompanije „Menprom“ d.o.o.

Rođen je 1953. godine u Teočaku, živi u Gornjoj Tuzli, a politički i poslovno je aktivan u cijeloj BiH i šire. Kao dugogodišnji strastveni lovac, veliki pobornik ljepote zdrave prirode, zaštite divljači i lovačkog društva, u svrhu zasluga za razvoj lovstva, dobitnik je više lovačkih priznanja i odlikovanja od matičnog

Tuzla, s kojom je doprinjeo ekonomskom razvoju regije i stekao epitet jednog od najuspješnijih privrednika u Tuzli, Tuzlanskom kantonu i Bosni i Hercegovini, kada je u pitanju prehrambena industrija. Zahvaljujući usavršavanju proizvoda do nivoa vrhunskog kvaliteta zauzeo je vodeću poziciju u mesnoj industriji. Kao nositelj prosperiteta kroz realizirane poslovne ideje dobitnik je priznanja „Menadžer godine“, Zlatne plakete za humanitarni rad i poslovanje, uspješno je implementirao HALAL certifikat i prvi je u regionu za svoje proizvode dobio certifikat „Sigurna hrana“. Na marljivom radu i originalnim poslovnim projektima uspješno je izgradio privatnu poduzetničku karijeru i nesumnjiv ugled među saradnicima, poslovnim partnerima i kolegama lovcima. Član je Gradskog vijeća Tuzla.

Selver Pirić
Sekretar SLD TK

Neke aktivnosti Lovачkog društva „Spreča“ Kalesija

Piše: Ahmet Beširović
Sekretar LD „Spreča“ Kalesija

Redovna izvještajna Skupština

Krajem aprila, u prostorijama LD „Spreča“ Kalesija, održana je 11 redovna izvještajna Skupština. Delegati, izvršni organi Skupštine i članovi Predsjedništva, jednoglasno su usvojili Izvještaj o radu Predsjedništva i drugih organa, Plan prihoda i rashoda za narednu godinu, uz ovlaštenje Predsjedništva da može izvršiti rebalans Plana, naročito kada se radi o nabavci divljači i ulaganju u lovište. Bez primjedbi je usvojen i Izvještaj o finansijskom poslovanju za proteklu godinu, koji je posebno pohvaljen jer je posvjedočio o maksimalnom vođenju računa o utrošku finansijskih sredstava, a to je svojevrsan dokaz domaćinskog poslovanja Društva. Takođe, izvršeno je proglašenje počasnih članova u 2015. godini u povodu jubileja, odnosno 20 godina postojanja i uspješnog rada SLD TK. Nakon završene sjednice Skupštine upriličen je zajednički ručak za sve učesnike.

Ugovor o nabavci fazanske divljači

Nakon što je donesena Odluka o nabavci fazanske divljači za 2016. godinu, Predsjedništvo LD je imenovalo Komisiju koja će izvršiti potrebne radnje prikupljanja ponuda i odabira najpovoljnijeg ponuđača o isporuci fazanske divljači. Kao i prethodnih godina, sklopljen je ugovor sa Fazanerijom „Posavina“ d.o.o. Odžak o nabavci 600 komada fazanskih pilića, u starosti od sedam sedmica, zatim poluizneseno matično jato od 200 komada i 130 odraslih fazana-lovnih mužjaka. Za nabavku fazanske divljači je izdvojeno 10.000 KM, a unosom ove vrste divljači želi se poboljšati kapacitet lovišta i stvoriti što bolji uslovi za lov u predstojećoj lovnj sezoni. Dogovoreni su termini isporuke fazana, a kompletnu proceduru će sprovesti Komisija za unapređenje lovstva, na čelu sa predsjednikom i glavnim lovovodnom Društva.

Postavljeno 10 automatskih hranilica u lovište

Da bi se stvorili što bolji uslovi za opstanak divljači u lovištu, LD „Spreča“ je u prethodnim godinama izgradilo veći broj kombinovanih hranilica. Nakon njihovo postavljanja u lovište pokazala se velika učinkovitost, jer su uzrokovale znatno povećanje određenih vrsta divljači, koje su se zadržale u lovištu. Krajem protekle godine Predsjedništvo LD je organizovalo i od „Tetrijev“ Srebrenik d.o.o. kupilo 10 automatskih hranilica. Izvršena je raspodjela po sekcijama, naravno vodeći se računa da lokacija postavljanja u staništu bude ona gdje divljač obitava. Organizacija i postavljanje je izvršeno po sekcijama, a pod nadzorom Lovočuvarske službe, koja je dala stručne upute o načinu postavljanja i stavljanja u funkciju hranilica. Prilikom postavljanja hranilica, na nivou Društva su provedene i aktivnosti izgradnje i pročišćavanja kaljužišta za crnu divljač, kako bi

se u sušnom ljetnom periodu stvorili što bolji uslovi za opstanak ove atraktivne lovne divljači. Ovim i ovakvim aktivnostima uveliko se doprinosi pravilnom izvršenju Plana gazdovanja u lovištu, a rezultati povećanja brojnosti divljači u lovištu će i u narednom periodu svakako biti vidljivi. Na fotografiji je Meho Selomović, lovovoda Sekcije „Hrasno“, prilikom postavljanja hranilica u lovištu Jezerišta na obroncima Majevice.

Hrašljaci izgadili još jednu nastrešnicu

Članovi Sekcije „Hrasno“ su poznati kao veoma vrijedni lovci, koji svakodnevno doprinose unapređenju lovstva

kroz razne vidove aktivnosti. Izuzetno važno je da su u posljednje vrijeme izgradili, sproveli i stavili u funkciju vodovod do većine lovačkih kuća. Isto tako, izgradili su nekoliko kombinovanih hranilica, obnovili solila, pročištili izvorišta i završili pripreme za održavanje lovačkog nišana. Posljednje remek djelo ovih neumornih lovaca, u aprilu ove godine, jeste veoma kvalitetna, lijepa i funkcionalna lovačka nastrešnica u lovištu Ravne, koju su izgradili pored lovačke kuće, uz uložena znatna finansijska sredstva. Nastrešnica krase lovište na obroncima Majevice, a pored lovaca, ugostit će i putnike namjernike.

Lovočuvari volonteri

U okviru Lovočuvarske službe LD „Spreča“ izvršen je izbor i imenovanje lovočuvara volontera. Trenutno, pored dva profesionalna lovočuvara, poslove na zaštiti divljači i lovišta obavljaju i dva lovočuvara volontera; Salko Merić iz Hrasna Gornjeg, član LS „Hrasno“ i Asim Hadžić iz Palavra, član LS „Kalesija“. Ova dva pomoćna lovočuvara s pravom se mogu svrstati među najaktivnije članove Društva. Svojim zalaganjem svakodnevno doprinose očuvanju prirode i njenih resursa. Zahvaljujući predanosti Merića u sekciji „Hrasno“ broj pasa lotalica je sveden na minimum, a ništa

manje nije uspješna u sprečavanju krivolova, lovokrade, nekontrolisanog puštanja pasa u lovište, spasavanja divljači..., a sve to, ovaj lovac s 30 godina lovačkog staža, stiže pored obavljanja dužnosti potpredsjednika Sekcije „Hrasno“, zamjenika disciplinskog tužioca i ostalih redovnih lovačkih obaveza. Takav je i Hadžić, takođe dugogodišnji član Društva, koji pored redovnih poslova u

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac Obilježavanje granice lovišta

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac je raspisalo natječaj za izradu panoa, putokaza, znakova zabrane lova, table, koji se izrađuju po uputama i propisima Pravilnika o načinu uređivanja i obilježavanja granice lovišta. Komisija je odabrala najpovoljnijeg ponuđača i uputila upravnim organima Društva na usvajanje i sklapanje ugovora. Članovi Stručne službe sa glavnim lovnikom uveliko određuju granice i postavljaju graničnike. Naišli su i na prepreke određivanja granica lovišta prema Modriči i Bosanskom Šamcu. Da bi riješili sporna mjesta angažovani su i radnici službi za imovinsko-pravne i geodetske poslove nadležnih općina. U obilježavanje granica lovišta uključene su i lovačke sekcije, bez kojih bi ovi poslovi bili usporeni i otežani, a svim lovcima, uključenim u ove poslove, bit će evidentirani radni dani. Na fotografiji je novoizgrađena lovačka kuća LS „Svirac“ u kojoj je održan sastanak Stručne službe kada je donesena Odluka o organizaciji poslova obilježavanja granica lovišta Gradašnica i donesen Zaključak o obavezama sekcija u pružanju pomoći u aktuelnim terenskim poslovima kod izrade Lovnoprivredne osnove lovišta LD „Jelen“ Gradačac.

Fahrudin Gromić

PU Kalesija, volonterski radi na zaštiti prirode, smanjenju brojnog stanja štetočina u lovištu i općem unapređenju lovstva. Asim i Salko svojom umješnošću, savjesnošću i ozbiljnošću u obavljanju radnih zadataka primjer su svim ostalim članovima i aktivistima, a prije svega su dokaz da se voljom i predanošću može svakodnevno doprinosti poboljšanju stanja i u lovištu, a i van njega.

Lovačko društvo „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić

Huseinov prvi i Šabanov ko zna koji vepar

U dugogodišnjoj lovačkoj karijeri desilo se da je Husein Sarajlić svog prvog vepa odstrijelio posljednje lovnje sezone na crnu divljač, tokom izuzetno ugodnog i velikog druženja lovaca LD „Vjetrenik-Šibošnica“ i gostiju u Vražićima. Istovremeno, isto tako spretan i sretan je bio Šaban Kovačević, poznat kao odličan strijelac.

Zehrudin Bešić - Sekretar
LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić

Lovačko društvo „Fazanka“ Doboj-Istok 2012. - 2016.

Udruženje građana Lovačko društvo „Fazanka“ Doboj-Istok gazduje lovištem Klokotnica u Općini Doboj-Istok, koje obuhvata prostor od 4000 ha. UG LD „Fazanka“ predstavlja najozbiljniju nevladinu organizaciju u Doboj-Istoku. Društvo ima 150 redovnih i počasnih članova koji su bili izuzetno aktivni u posljednjem periodu. Uzgoj i prehrana divljači je na prvom mjestu, a to dokazuje izgradnja brojnih lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata u lovištu. Na osnovu javnog poziva Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede TK, LD „Fazanka“ je dodijeljeno lovište Klokotnica na gazdovanje na period od 10 godina. Lovci su ovu vijest dočekali s oduševljenjem i prihvatili se posla u lovištu pa su od januara do danas preduzeli preko 20 akcija iznošenja soli i zrnaste hrane za divljač i 10 akcija uklanjanja štetčina i svih predatora iz lovišta. Društvo ima plan da uskoro postavi veći broj hranilišta i solila te izgradi pojilišta. Lovci su veoma ekološki osviješteni tako da im je briga o čistoći naše sredine

i uklanjanje divljih deponija smeća redovna aktivnost. LD „Fazanka“ je jedino udruženje koje radom svojih članova ide naprijed i razvija lovno-tehničke i lovno-uzgojne objekte u općini Doboj-Istok, uz moto „Biti svoj čovjek“, što prvenstveno znači da su lovci distancirani od milosti vladajuće političke oligarhije. Svu infrastrukturu Društva izgradili su vlastitim finansijskim sredstvima i novcem dobijenim apliciranjem na razne projekte. Radom i trudom svih članova, Društvo je izgradilo pet lovačkih kuća na prostorima pet mjesnih zajednica općine Doboj-Istok, tako da svaka sekcija posjeduje svoju lovačku kuću. Društvo je protekle godine vlastitim sredstvima kupilo prirodno bogastvo, jedinu pećinu u regiji, na čijem lokalitetu planira izgraditi izletišta s prigodnim sadržajima. Također, u planu je izgradnja mini vještačkog jezera na brdskom potoku, a koje bi se poribilo potočnom pastrmkom. Veliki doprinos za kupovinu i legalizaciju pečine dali su svi članovi Upravnog odbora, na čelu sa predsjednikom Mujkić Nerminom. Cilj je razviti svijest svakog čovjeka da su divlje životinje i prirodna bogastva neprocjenjive vrijednosti, a lovci LD „Fazanka“ su čuvari tog bogatstva u općini Doboj-Istok. Bogatstvo Društva su

mladi ljudi koji sa lakoćom prevazilaze poteškoće i svojim zalaganjem doprinose unapređenju lovstva i razvoju Udruženja. Jedni od najaktivnijih su: Mirza Mustafić, Amir Kantić, Nihad Bahić, Jasmin Mešić, Sanel Hasić, Almedin Okanović, Alija Hodžić, Osman Hrnjičić i Amir Hrnjičić. Oni su budućnost Društva predstavljaju primjer

aktivnih i savremenih lovaca. Upravni odbor se prema obavezama odnosi domaćinski i tako na najbolji način služi svim članovima. Predsjednici se smjenjuju, a svojim radom su se istakli: Abdulah Omerčić (sada počasni lovac i jedan od osnivača Društva) i Nermin Mujkić - sadašnji predsjednik Upravnog odbora, koji je svojim radom u posljednje četiri godine završio što je Omerčić započeo, zbog čega se LD „Fazanka“ svrstava među najbolje organizovana udruženja u TK. Dokaz tome su i pohvale Muhameda Hodžića, glavnog Federalnog lovnog inspektora. Pohvale se odnose na predan rad i postignute rezultate, a oni ne bi bili mogući da predsjednik nema podršku svih članova Društva i članova Upravnog odbora: Fikret Okanović, Mustafa Omerčić, Musto Mehmedović, Osman Hrnjičić, Amir Hrnjičić i Begajet Osmić. Ovaj sastav je Udruženje doveo do preporoda: U posljednje tri godine krivolov je skoro iskorjenjen; u lovište se redovno unosi fazanska i zečija divljač; ponovo su lovci naselili i uzgajaju jarebice (u tome prednjači Amir Hrnjičić); međuljudski odnosi su unaprijeđeni i dovedeni na razinu gdje prijateljstvo ne ovisi o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti; poštovanje i razumjevanje drugog i drugačijeg doveli su do bratimljenja sa Lovačkim udruženjem „Kiseljak“ Tešanj; ostvarena je izuzetno dobra saradnja sa LD „Srndač“ Gračanica; u pripremi je bratimljenje sa LD „Starše“ iz Slovenije koji su više puta bili gosti LD „Fazanka“, uz sve ostale aktivnosti koje razvijaju i afirmiraju lovstvo.

Dan Općine i LD „Fazanka“ Doboj-Istok

Prigodnim programom je obilježen 10. mart, Dan Općine Doboj-Istok i LD „Fazanka“. Glavni sponzor manifestacije je bilo Društvo, a ovaj puta se uključio i općinski načelnik. Tog dana lovci LD „Fazanka“ su izašli na organizovano proljetno prebrojavanje divljači, koje se kasnije nastavilo takmičenjem u gađanju glinenih golubova. Odziv lovaca je bio dobar. Druženje je nastavljeno uz lovački grah koji je pripremio Osman Omerčić, glavni kuhar Društva.

Skupština Društva

U prostorijama Lovačkog doma „Klokotnica“, krajem aprila, održana je redovna Skupština LD „Fazanka“, na kojoj se analizirao rad Društva, njenih organa, a doneseni su i planovi rada i aktivnosti za 2016. godinu. Ključni uspjeh za razvoj Društva je dobijanje lovišta Klokotnica na korištenje na period od 10 godina. Skupština je rad Upravnog odbora ocijenila veoma visokom ocjenom. Delegati Skupštine su pohvalili rad svih predsjednika sekcija i menadžment Društva, a u svom radu, između ostalog, ponovo su sve upozorili da sigurnost lovca i građana u lovištu mora da bude na prvom mjestu.

Nermin Mujkić i Nermin Džebić

14. lukavački sajam turizma LIST 2016

Od 12. do 14. maja 2016. godine u Lukavcu je održan 14. lukavački sajam - LIST 2016, jedini specijalizirani međunarodni sajam turizma u Federaciji BiH. Organizator je bio PJ Lukavački sajam i „Nuhanović“ d.o.o., suorganizator Općina Lukavac, a partner Republika Hrvatska, odnosno Grad Županja. I ovogodišnja turistička ponuda je bila generator razvojnih i poslovnih ideja kroz afirmiranje razvoja turizma i poduzetništva u BiH, regionu i šire, očuvanja i promoviranja kulture i tradicije naše zemlje, prirodnih ljepota, lovnog i eko-etno turizma i bogatstva tradicijskih i kulturoloških različitosti. Na oko 3.000 m² zatvorenog i otvorenog sajamskog prostora, blizu 20.000 posjetitelja je imalo priliku vidjeti široku ponudu 130 izlagača iz BiH, Hrvatske, Crne Gore, Srbije, Slovenije, Indonezije, Malezije, Turske, Mađarske i Albanije.

U tri dana bogatih sajamskih manifestacija organizirane su: sajamska noć, festival hrane i pića, biciklijada, igranka za goste i izlagače uz muziku uživo, poslovni susreti, kotlićijada i koncert grupe Zabranjeno pušenje. Održani su i okrugli stolovi, stručni skupovi, razne edukacijske konferencije i prezentacije s akcentom na teme kulturnog i eko turizma kao pokretače lokalnog razvoja. Već XIV po redu Lukavački sajam je dobio svoju fizionomiju, dobio svoju tradiciju i specifičan turistički proizvod kroz prepoznavanje BiH sa svojim prirodnim ljepotama, kulturno-historijskim vrijednostima i povoljnim klimatskim uslovima, kao prvu alternativnu lokaciju prenapućenim svjetskim turističkim destinacijama.

Sajam je objedinio cjelokupnu turističku ponudu TK i BiH i bio prilika za sticanje novih poslovnih kontakata i razmjenu ideja, kao i za globalni pristup turističkom tržištu i ciljanom marketingu prema domaćim turističkim

destinacijama. Festival hrane i pića uspješno je predstavio hotele, turističke agencije, restorane, udruženja zdrave hrane, lovačka udruženja, samostalne zanatske radnje, proizvođače organske hrane, meda, mliječnih proizvoda i proizvođače rukotvorina. Promoviranje i afirmiranje autentičnih bh potencijala odvijalo se kroz lovni, eko-etno, gastro, planinski, avanturistički, vjerski i banjski turizam, promoviranje opreme za lov i ribolov, sportske i ugostiteljske opreme, oružja i municije uz prezentaciju

i degustaciju autohtone bosanskohercegovačke kuhinje. Prisutan je bio i SLD TK sa svojim potencijalima i eksponatima, odnosno i ove godine je posebnu pažnju privukao štand LD „Svatovac“ Lukavac.

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Svatovac“ Lukavac

Protekla lovna sezona je bila veoma uspješna za LD „Svatovac“ Lukavac: Obilježen je jubilej - 60. godina postojanja i rada Društva; Pravično su podijeljena priznanja i odlikovanja lovcima zaslužnim za unapređenje lovstva; U cijelosti je realizovan Plan gazdovanja za 2015./16. godinu; Potpisan je Ugovor o dodjeli lovišta Svatovac na korištenje na period od 10 godina (2016. - 2026.); Kroz raznovrsne akcije urađeno je mnogo toga na zaštitu, uzgoju i unošenju divljači u lovište; Na vrijeme je izvršena prihrana divljači kroz iznošenje hrane i soli u lovište; Izvršene su sve pripreme radnje za održavanje izvještajne, a potom i izborne Skupštine; Delegati Skupštine su jednoglasno usvojili sve izvještaje, kao i Finansijski plan za 2016. i Plan gazdovanja za lovnu 2016./17. godinu; Na izbornoj Skupštini je potvrđen mandat delegata za 23 sekcije s ukupnim brojem od 47 delegata. Za predsjednika Skupštine je izabran Senaid Alibašić, a za dopredsjednika Manda Linić Dragan. U Upravni odbor su izabrani: Mujo Softić (predsjednik), Meho Jašić, Fuad Vehabović, Muharem Alić, Husejn Kovačević, Dževad Selimović, Džemil Čeliković, Mirsad Mujić, Zijad Hodžić, Emir Hankić, Enver Šehović, Ismet Kuduzović (dopredsjednik), Edin Mujagić, Dragan Tripić, Izet Fajić, Amir Murgić, Rasim Ribić, Šekib Bačić, Ljubiša Miatović, Kasim Semić, Amir

Smajić, Hazim Hanić i Hasan Kambić. Za disciplinskog tužioca je izabran Samir Ibrisević, a za zamjenika Ismet Softić. U Disciplinski sud su izabrani: Ramiz Moranjković (predsjednik), Jasmin Kišić i Amir Kovačević, a za njihove zamjenike Mehmed Hamustafić (dopredsjednik), Nedžad Mujaković i Nusret Kadrić.

U Nadzorni odbor su izabrani Nermin Imamović (predsjednik), Jusuf Subašić i Suad Arapčić. Ispred Društva su izabrani delegati u SLD TK: Mujo Softić, Enver Šehović, Ismet Arapčić i Kasim Semić.

Na fotografiji su Mujo Softić i Šaban Delmanović, kao slikovit detalj uspješnog lova protekle lovne sezone.

*Mujo Softić - Predsjednik
UO LD „Svatovac“ Lukavac*

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

U novoj lovačkoj opremi

Na fotografiji je grupa lovaca Sekcije „Gnojnica“-LD „Svatovac“ Lukavac kojima je AN&BER d.o.o. doniralo lovačku opremu, odnosno po jaknu, pantalone i kačket.

Enes Sejdinović

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Uzoran lovac vrstan strijelac

Lovac Elvis Džanić zaslužuje poseban osvrt jer, pored toga što je uzoran član LS „Lušnica“ (Revir VI) od 2004., iskazao se i kao vrstan strijelac. Osvojio je mnoge i razne medalje (od prvog do trećeg mjesta) na streljačkim takmičenjima, ali treba izdvojiti prvo mjesto u gađanju brenekom i prvo mjesto u gađanju karabinom na tradicionalnom lovačkom sijelu Brnčani, potom prvo mjesto u gađanju karabinom na lovačkom sijelu Lisovići-Begovina, prvo mjesto u gađanju karabinom na lovačkom sijelu Tinja i prvo mjesto u gađanju karabinom na lovačkom sijelu Podorašje-Prokop. Inače, Elvis je član Streljačke sekcije osam godina i četiri godine član Kinološke sekcije. Donacijama i radom je pomogao izgradnju lovno-privrednih objekata Lušnica, Brnčani, Prokop, Sladna...

Admir Osmić

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Odstrjel kuna specijalnost

Lovačka sekcija „Falešići“ je bila jedna od najbrojnijih sekcija u LD „Majevica“ Srebrenik pa je zbog lakšeg funkcionisanja i efikasnijeg rada transformisana u tri sekcije koje su aktivne u Reviru VI. U sastavu LS „Falešići“ su grupe „Falešići“ i „Čekanići“. Grupa „Čekanići“ tradicionalno započinje lovnu sezonu organizovanjem druženja sa lovcima iz drugih sekcija iz okruženja, kada odlični domaćini prirede nezaboravan zajednički lov. Specijalnost LG „Čekanići“ je uništavanje štetočina, naročito kuna, kojih u posljednje vrijeme ima u velikom broju u lovitu Društva. Samo u toku ove sezone lovci Grupe su odstrijelili devet kuna, posebno zahvaljujući mladom lovcu Ervinu Ervi Hasanoviću. Na fotografiji su lovci Grupe „Čekanići“: Ervin, Suad, Anel, Mirso i Musa, a nedostaju Ibrahim Kreja, Baho, Sabahudin, Mirnes, Sakib i Mirso Halilović, te počasni član Šemso Mulavdić.

Mirsad Hasanović

Lovačko društvo „Majevica“ Srebrenik

Stražina deveta lisica

Na prostoru Revira II LD „Majevica“ Srebrenik, odnosno na lokalitetu Stražanske pećine, veoma je čest lov lisica. Članovi Sekcije „Straža“ tu su ulovili svoju devetu lisicu. U gonu su učestvovali i mlađi kerovi. Inače, Stražanske pećine su pristupačne i tu su lovci LS „Straža“ izgradili dvije funkcionalne nastrešnice.

Ivica Grbić

IV CAC BiH Srebrenik 2016 II klupska izložba autohtonih pasmina BiH

U organizaciji Bosanskog kinološkog saveza i KK „Tornjak“ Srebrenik, 8. maja ove godine u Srebreniku su održane IV CAC BiH i II klupska izložba autohtonih pasmina BiH. Kataloški je upisan 161 pas, a sudili su (po redsljedu ringova): Dubravka Reicher (HR), Damir Šerak (BiH), Muhidin Handžić (BiH) i Sunčica Lazić (SRB). Direktor ove jedne od organizovanih kinoloških manifestacija u BiH je bio Almir Ibrić, a delegat ispred

BKS je bio Benjamin Jašarević. Ispred SLD TK je bio Mirko Lamešić, predsjednik Savjeta za lovnu kinologiju.

Pored domaćih izlagača, doprinos izložbi su dali i kinolozi iz okruženja i drugih zemalja.

Posavski gonič Hako, u vlasništvu Muratović Zehrudina, člana LD „Majevica“ Srebrenik (na prve dvije fotografije), osvojio je CAC, BOB i BOG2. Takođe, Muratović (dugogodišnji zaljubljenik i vlasnik lovnih pasa

i veoma aktivan u radu Kinološke sekcije u LD „Majevica“), sa Engleskim poenterom Maksom, osvojio je CAC i BOB na izložbi pasa u Brčkom.

Dog show u Srebreniku je okarakteriziralo dominantno izlaganje dvije autohtone rase: bosanski pastirski pas Tornjak i bosanski oštrodlaki gonič Barak. Uočljivo je bilo brojno aktivno učešće naših mladih izlagača i uzgajivača ove dvije autohtone rase. Na trećoj fotografiji je jedan od mlađih izlagača Rasim Omerović i Barak Lila, keruša iz uzgajivačnice Mirsada Omerovića, koja je s ocjenom odličan osvojila RCAC i drugo klupsko mjesto.

Zehrudin Muratović

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna

U lovište pušteno 100 fazana

U okviru planiranih aktivnosti u lovište LD „Husić Mustafa Čektalo“ je pušteno 100 komada fazanske divljači. Tome su prethodile akcije čišćenja terena od štetočina, a ranije su postavljene hranilice na koje se već navikla ova naša plemenita divljač. Fazani su pušteni u rejon Rožnja, Skakovice i Zavida jer se pokazao pogodnim za njihovo obitavanje. Doprinos akciji bogaćenja lovišta su dali i mališani, lovački podmladak, ljubitelji prirode i divljači: Samra, Selim, Ismir i Eldin, dok je za praćenje fazanske divljači i uopće kontrolu stanja u lovištu najzaslužnija Lovočuvarska služba, odnosno lovočuvar Memić Ibro i njegovi asistenti, lovci na drugoj fotografiji: Omerović Nijaz, Hasanović Osmo i grupovođa Memić Sabit (sa lijeva na desno).

Ibro Memić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Prebrojavanje pa druženje

Na fotografiji su lovci Revira VI nakon uspješne akcije proljetnog prebrojavanja divljači na trenu LS „Donja Obodnica-Dragunja“. Gosti ove Sekcije su bili lovci LS „Šićki Brod“ koje su domaćinski počastili lovačkim toplim ručkom i muzikom uživo.

Husnija Kišić

Lovačko društvo „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna

U akciji prebrojavanja divljači

Prebrojavanje divljači, kao izuzetno značaj dio aktivnosti u LD „Husić Mustafa Čektalo“, lovci obavljaju po grupama, odnosno svih 13 grupa je uključeno u utvrđivanje broja i praćenja stanja divljači u lovištu, a na fotografiji je Grupa „Međeđa“, „postrojena“ tokom ovoproljetnog monitoringa lovne divljači.

Ibro Memić

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Beg dao za čekuju

Lovci Grupe „Avdibašići“ podigli su lovačku čekuju, za čiju je izgradnju materijal i novac obezbijedio stari lovac i donator Huremović Mušan zv. Beg. Izgradili su je na terenu Sekcije „Donja Obodnica-Dragunja“. Najvrjedniji su bili: Mušan, Sejo, Hamdija, Mehmedalija, Jasim, Drago, Baja, Derviš-Cera ...

Husnija Kišić

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla

Piše: Selver Pirić

Lovište obogaćeno sa 500 fazana

Fazanima, kao osnovnoj lovnoj divljači u našem lovištu sa prvim znakovima proljeća poklanjamo veliku pažnju naročito kroz aktivnost unosa matičnog jata u lovište, a da bi se u što većoj mjeri sanirali gubitci i štete na divljači uzrokovane prethodnom lovnom sezonom, teškim zimskim uslovima i djelovanjem predatora. Ove godine je u lovište uneseno matično jato od 500 jedinki omjera 1:3 u korist koka. Fazani su raspoređeni po svim sekcijama na terene

koji obiluju prirodnim zaklonom, hranom i vodom, a koji su prethodno očišćeni od dlakavih i pernatih predatora. Takođe, dio fazana je pušten i u zaštićene dijelove lovišta, uz obavezu lovcima čuvanja divljači u nekoliko narednih dana dok se privikne na novo stanište.

Lovačko veče

Kraj svake lovne sezone lovci LD „Tuzla“ obilježavaju održavanjem lovačke večeri. Prilika je to da se dugogodišnje kolege i prijatelji okupe na jednom mjestu i proslave kraj prošlogodišnjeg lovovanja. Stoga nije ni čudo da je velika sala motela „Rudar“ u Tuzli, gdje je upriličeno lovačko veče, bude ispunjena do posljednjeg mjesta, a posjeta od oko 700 posjetilaca premašila je dosadašnju posjećenost. Za sve posjetioce, među kojima su prednjačile pripadnice ljepšeg pola, bio je obezbjeđen lovački gulaš i bogata tombola. Druženje je trajalo do ranih jutarnjih sati.

Ocijenjeni vrijedni trofeji

Za članove LD „Tuzla“ protekla lovna sezona je bila veoma uspješna i bogata jer je pored velikog broja odstrijeljenih

srndača i divljih svinja zabilježen i odstrel šakala i divlje mačke, a to nisu česti trofeji u našim lovištima. Trofeji su obrađeni i izloženi u prostorijama Društva. Komisija za ocjenu trofeja prvo je ocijenila trofej divlje mačke, koju je odstrijelio Ajdaslić Mevludin na terenu Marička-Kovačica. Utvrđeno je da lobanja ima 18,10 CIC poena, što je u rangu srebrene medalje, dok je krzno ocijenjeno sa 45,22 CIC poena, što je takođe kriterij za srebro. Lobanja šakala je imala 26,48 CIC poena, što je izazvalo oduševljenje svih prisutnih jer je trofej kojeg je kao gost odstrijelio Hadžić Esad na lokalitetu Visa, u rangu zlatne medalje. Oba ova trofeja ponosni strijelci su poklonili LD „Tuzla“. Ocijenjen je i ovosezonski trofej srndača koji je kao najbolji imao 109,5 CIC poena, odnosno rang bronzane medalje.

Lovci na solinskim igrama

LS „Solina“ tradicionalno učestvuje na Solinskim igrama mladih u organizaciji OŠ „Solina“. Osim što na taj

način pomažu održavanje manifestacije, lovci se na ovaj način približavaju članovima lokalne zajednice, dokazujući da lov nije samo puki odstrel nego više briga o divljači i prirodi, a nadasve je veliko druženje u borbi protiv civilizacijske otuđenosti. Sekcija se i ove godine istakla u spravljanju čuvenog lovačkog gulaša a svoje kulinarsko umjeće su dokazali Senči, Dino i Okro. U realizaciji svega nesebično su pomogle kolega iz lovačkih sekcija „Dokanj“ i „Tušanj“, koji postaju dio ove tradicije. Manifestacija je imala humanitarni karakter i okupila je osim lovaca i brojna druga udruženja s područja MZ Solina.

Izveštajno-izborna Skupština

Društvo je održalo Skupštinu koja je imala izvještajno-izborni karakter. Sjednici su prisustvovali svi delegati Skupštine, članovi Predsjedništva, Nadzornog odbora,

Disciplinske komisije, Komisije za unapređenje lovstva. Nakon konstruktivne rasprave svih delegata, te obraćanja predsjednika Gusković Zvonka, Skupština je usvojila Izveštaj o radu Predsjedništva i komisija, Finansijski izvještaj za 2015., Izveštaj Nadzornog odbora za 2015.,

Izveštaj o radu disciplinskog tužioca i Disciplinskog suda, Finansijski plan prihoda i rashoda za 2016., kao i Odluku o visini članarine za 2017. godinu. Najviše rasprave je izazvao Godišnji plan gazdovanja lovištem za kojeg su delegati istakli da je u potpunosti orijentisan na unapređenje lovstva u lovištu Majejica, a kojeg u osnovi karakteriše

nabavka i unos u lovište fazanske i zečije divljači, veće količine kabaste i zrnaste hrane za prihranu divljači, soli itd. U cilju povećanja populacije, zečija divljač je stavljena ponovo pod zabranu lova dok će se crnom divljači gazdovati uz ponovni dogovor sa ostalim lovačkim društvima koji gravitiraju Majejici. Delegati su izabrali novo rukovodstvo LD „Tuzla“. Za predsjednika Društva je izabran Terzić Salih - dosadašnji potpredsjednik, a za predsjednika Skupštine je izabran Milošić Leon - dosadašnji član Predsjedništva i delegat u Skupštini. Takođe su izabrani i ostali organi u Društvu, kao i predstavnici u SLD TK. Sve ovo je završnica izbornog ciklusa koji je počeo u februaru kada su u svih 17 sekcija izabrani predsjednici, delegati za Skupštinu, pomoćni lovočuvari i sl.

Lovački susreti „Stara Majejica“ 2016

Tradicionalno, LD „Tuzla“ organizuje lovačke susrete „Stara Majejica“, manifestaciju koja vuče korijene iz lovačke kotlićijade. Osim brojnih članova Društva bilo je i blizu 600 gostiju iz ostalih lovačkih društava i iz svih segmenata društvene zajednice. U okviru ovogodišnjih susreta održane su: lovačka kotlićijada, smotra lovnih pasa, gađanje vazdušnom puškom (podmladak) i radni sastanak

o gazdovanju crnom divljači sa predstavnicima susjednih lovačkih društava.

U kotlićijadi se takmičilo se svih 17 sekcija i nekoliko ekipa van konkurencije. Sudije na kotlićijadi su bili: Šljivić Mehmedalija, Mehanović Džafer i Sinanović Amir, a poredak je: I LS „Slavinovići“, II LS „Pasci-Par Selo“ i III LS „Kula-Ši Selo“. Van konkurencije je učestvovalo 11 ekipa, a poredak je: I DVD Gornja Tuzla, II LS „Vražići“-LD Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić i III LD „Tuzla“ kombinovana ekipa.

Sudije na smotri lovnih pasa su bili Bešlagić Ahmed, Lamešić Mirko, Delić Eldar (predsjednik), Marić Dragan i Nikić Anto. Učestvovalo je preko 60 lovnih pasa, a poredak je: I Posavski gonič, pas Maks, vl. Malkočević Džemal (LS „Lipnica“), II Srpski trobojni gonič, pas Brnjo, vl. Imamović Hasib (LS „Dokanj“) i III Bigl, ženka Luna, vl. Hasić Bajazid (LS „Obodnica-Dragnja“).

Takođe je održano i takmičenje podmladka u gađanju vazdušnom puškom, koje svake godine okuplja sve veći broj učesnika, a ovogodišnji poredak je: I Čičić Dino, II Sinanović Selmir i III Sinanović Mirza.

Na radnom sastanku lovačkih društva iz Čelića, Srebrenika, Lopara i Tuzle, koja gazduju terenom Majejice,

zaključeno je da se fond crne divljači značajno popravlja, da ovakav način gazdovanja daje dobre rezultate i da će se, ako se nastavi trend povećanja brojnog stanja, povećati i kvota odstrjela divlje svinje.

Manifestaciju je finansiralo LD „Tuzla“. Za sve takmičare su obezbijedene prigodne majice a za pobjednike diplome, medalje i pehari. Svi prisutni su imali priliku da degustiraju lovački grah kojeg je pripremao Eca iz LS „Simin Han“.

Rogovi srndaća

Fiziologija, rast, okoštavanje, skidanje basta i odbacivanje rogova kao jedinog organa koji se regenerira kod sisavaca

Rogovi srndaća su jedini organ koji se regenerira kod sisavaca. Srndaći redovno odbacuju rogove i izrasta im novo, što se ne podudara s kalendarskom godinom. Kad se srndać oslobodi starih rogova, odmah mu počinju rasti novi, koji se razvijaju zaštićeno kožnom, dlakavom navlakom koja se naziva bast, runje, ili liko. Ispod te zaštite su žile i žilice kroz koje cirkulira krv. Rogovi dorastu i okoštaju do kraja marta ili u aprilu. Kad su rogovi pri kraju razvoja, okoštalo i dok ih srndać nosi, ostavlja njima različite tragove na prostoru na kojem živi. Još prije nego što rogovi okoštaju, srndać se njima češe o stabla i grane, i to su prvi znaci, kasnije izraženijeg, teritorijalnog ponašanja. Češanjem o stabla ostaju ogrebotine i na samim rogovima. Kad meki i hrskavi rogovi okoštaju i bast se sasuš, srndać osjeća jak svrab te struganjem o stabla skida bast. Bast se skida u iznutra vlažnim trakama koje se redovno skidaju od vrha roga do ruže. Pri čišćenju, bijela kost rogova s vremenom dobije karakterističnu tamniju boju koja nastaje od ostataka krvi i ostataka boje sa stabala. Kad već čisti rogove, srndać ujedno ostavlja i mirisne i vidljive oznake teritorija. Srndać ima ispred i između rogova mirisnu žlijezdu, koja je posebno aktivna u proljeće i ljeto. Udaranjem i češanjem rogova o stabla i drveće srndać ostavlja mirisne tragove te tako upozorava druge srndaće da on gospodari na tom teritoriju, uz tragove guljenja kore te kopanjem po zemlji papcima. Ovo je posebno vidljiva i česta pojava u područjima s više mužjaka.

Rožište je „prava živa“ kost i sastavni dio lubanje (čeonu kosti), obavijeno je pokosnicom i kožom. Osnova rožišta može biti zametnuta pred sam porod ili neposredno nakon njega, ali tek naknadno srastaju s čeonu kosti. Dok grana roga raste, rožište mu je fiziološka osnova, a starenjem postaju deblja i niža (otpadanjem grana otkida se sloj rožišta) te mijenjaju ugao. Vršni dio rožišta se ne obnavlja u smislu nadoknađivanja koštane tvari već zarasta kao rana nakon odbacivanja grane. Na grani razlikujemo njezin bazalni dio, koji naliježe na rožište i zove se prema lovnj terminologiji vijenac-ruža. Rastući rog zbog vlastitog krvotoka i bogate inervacije živcima u potpunosti se smatra zasebnim organom.

Rast rogova srndaća se odvija ciklično i podijeljen je u nekoliko faza: rast roga, okoštavanje roga, skidanje čupe i odbacivanje roga. Periodičnost ciklusa je pravilna i ovisi o fiziološkim i ekološkim razlozima. Fiziološki razlozi su genetska osnova, hormoni i hormonima slične tvari, metaboliti, organi i tkiva te starost, a ekološki razlozi su hrana, količina svjetla, klima, uticaj čovjeka te bolesti. Rog nastaje iz hrskavičnog vezivnog tkiva njegovim bujanjem, prelaskom u hrskavicu te konačno okoštavanjem. Rogovi su po načinu rasta i sastavu potpuno istovjetni cjevastim kostima. Presjekom se uočava kompaktno (tvrd vanjski sloj) i spongiozno

koštano tkivo (središnji sloj spužvastog šupljikavog izgleda - u rogu nema šupljine ispunjene koštanom srži). Proces rasta kreće iz rožišta, a to novo izraslo tkivo zaštićeno je posebnom kožom - čupa, pokrivenom gustim kratkim dlačicama. Čupa je protkana bogatom živčanom mrežom (osjećaj veličine rogova), a na vršnom se dijelu nalaze žlijezde čija izlučevina ima poseban miris. Čupa je, zapravo, specijalizirana koža koja osigurava regeneraciju rogova te odumire i skida se na kraju ciklusa. Po odbacivanju rogova, koža na vrhu rožišta počinje se povlačiti centripetalno na rožište, tako da zacijeli svježu ranu nastalu odvajanjem grane. Prvi indikator rasta roga je bubrenje i mijenjanje boje kože na gornjem dijelu rožišta, dakle po završetku zacjeljivanja iz tog tkiva kreće rast roga u visinu. Rast potiče hormon rasta, a testosteron ga prekida. Oblikovanje karakteristično za vrstu provodi centar za rast rogova (parni centar), iz kojeg se određenim ritmom i intenzitetom odašilju impulsi putem živaca, što dovodi do stvaranja koštane mase izvan glavne grane roga, odnosno formiranje parožaka. Rast roga kod srndaća traje oko 90 dana.

Okoštavanje novonastale hrskavice kreće od baze i unutrašnjosti roga, a završava na vrhovima. Rog opskrbljuje dvostruki krvotok - unutrašnji i vanjski (između pokosnice odnosno hrskavice rastuće grane i čupe), koji su povezani kolateralama. Lučenje testosterona započinje jačim intenzitetom tek u posljednjoj trećini rasta roga. Testosteron blokira djelovanje hormona rasta te pospješuje mineralizaciju. Višak minerala koji se stvori zbog odumiranja kolaterala ne može se u cijelosti nataložiti pa se ugrađuje u vijenac i granu roga - ikričavost roga. Krvne žile vanjskog krvotoka ostavljaju svoj otisak na glavnoj grani, jer se proces mineralizacije odvija oko njih. Proces mineralizacije traje još petnaestak dana po završetku rasta roga. Minerali potrebni za izgradnju rogova pristižu iz probavnog trakta (pojačana resorpcija), te iz kostiju skeleta (rebra, kosti zdjelice, ekstremiteta). Rogovi u rastu čini 80 posto proteina i 20 posto minerala, a okoštali rogovi imaju 63 posto minerala (22 posto kalcija, 11 posto fosfora).

Završetkom procesa mineralizacije te smanjenjem protoka krvi nestajanjem krvotoka, počinje postupno odumiranje kože basta te s vremenom postaje strano tijelo koje iritira i tjera mužjaka da je skine (skida se prvo s vrha rogova). Takvi očišćeni rogovi nazivaju se i zreli rogovi, i to je prava živa kost. Nakon toga ostaje dio kapilarnog krvotoka kroz koštanu srž kojim je omogućena „hranidba rogova“, ali to je nedostavno pa rogovi ipak počinju postupno odumirati, i to od vrha prema bazi. Boja rogova posljedica je hemijskih reakcija između krvi (hemoglobina), kisika, biljnih sokova (trijeslovina, tanina), genetskog faktora te hrane kao faktora prirodne fiziološke sredine. Rog neposredno iznad rožišta nikad ne odumire, jer bude odbacjen prije nego procesi odumiranja stignu do rožišta. U procesu odbacivanja intenzivno sudjeluju osteoklasti (stimulira ih razina testosterona), koje razgrađuju koštano tkivo pri čemu se stvara demarkaciona crta - lomno mjesto (lomna zona). Osteoklasti prisutni u tom području intenzivnu razgradnju izvrše u nekoliko sati. Razgradnja koštanog tkiva u procesu odbacivanja roga može teći brže ili sporije, ali u konačnici oba roga gotovo nikad ne otpadnu istovremeno.

Obrada trofeja srndaća

Neprikladnom obradom se može obezvrijediti i najljepši trofej

Pravilno i lijepo obrađen lovački trofej trajna je uspomena na lovački doživljaj pa zbog toga posebnu pažnju treba posvetiti obradi, čuvanju i zaštiti trofeja, a ne samo njegovoj veličini, težini i broju bodova, što je propisano međunarodnim standardima za ocjenjivanje trofeja. Obrada rogova srndaća ovisi o pravilnom skidanju kože s glave, iskuhavanju lobanje, čišćenju rožnatih grana, izbjeljivanju, itd. Treba uzeti u obzir sve zahtjeve u pogledu načina i kvalitete rada jer nepažnja pri radu često upropasti cjelovit izgled i vrijednost trofeja zbog čega on nikad ne postane trajnom uspomenom. Osim rogova, koji često ukrašavaju zidove lovačkih prostorija, trofej srndaća je i koža, od koje se izrađuju prostirke. Od srnećih nogu prave se različite vješalice za odjeću, drške za lovačke noževe, a od odbačenih rogova drške za noževe i različiti ukrasni predmeti.

Koža sa lobanje skida se tako da se ne ošteti kost. Mišići se najbolje odstranjuju odmah poslije lova, tupim nožem. Oči se izvade nožem, prije kuhanja, da krv koja je ušla u mozak ne bi obojila lobanju. Mozak se izvadi ovako: kroz otvor na potiljku tvrdim se

drvčcem nagneće moždane opne, a zatim se moždana masa ispere mlazom tople vode. Mišići se kuhanjem odvoje od kostiju. Moždani dio lobanje, prije i poslije kuhanja, ispere se vodom. Preostali dijelovi opni izvuku se hvataljkom (pincetom). Lobanja se dobro oslobodi krvi u tekućoj vodi. Ovo je potrebno zbog toga što bi prilikom iskuhavanja krv obojila kost i time otežala daljnji rad. Proces odstranjivanja krvi može se ubrzati 1% rastvorom

kuhinjske soli ili 1% lužinom kalijeva hidroksida na temperaturi od 10 do 18 stupnjeva. Zakrvavljena mjesta u moždanoj i nosnoj šupljini nikad ne treba čistiti nasilno, mehanički, za to treba koristiti vodu.

Da rogovi srndaća ne bi pri iskuhavanju lobanje potonuli u lonac i da im ne bi voda oštetila boju, vežu se na štapiće. Prije iskuhavanja sve se umota u tkaninu, osobito ruže (vijenci). Lobanja se stavi u hladnu vodu, koja se postupno zagrijava. Ne smije se staviti u kipuću vodu, jer bi pod djelovanjem pare boja lobanje izbljedjela. Pjenu koja se stvara za vrijeme iskuhavanja stalno treba odstranjivati. Vrijeme iskuhavanja je različito i ovisi o starosti divljači. Lobanja srndaća se iskuhava pola sata, ali ako je primjerak stariji, iskuhavanje traje i do 45 minuta. Kad se mišići mogu odvojiti od kostiju, iskuhavanje se ipak nastavlja, ali sad još samo polovinu vremena. Duže iskuhavanje je štetno (nastaje raspadanje kostiju i ispiranje krečnjaka). Lobanja se, na kraju, ispire hladnom vodom. Neki stručnjaci za prepariranje preporučaju u vodu za iskuhavanje staviti malo sode, ali drugi pak tvrde da soda u konačnici može samo naškoditi. Malo sode ipak neće vidno oštetiti površinu kostiju. Odmaščuju se samo suhe lobanje. To se čini u emaljiranim ili staklenim posudama, triklormetilmetanom (CHCl₃) ili benzinom. Vrijeme odmaščivanja ovisi o starosti životinje i veličini lobanje. Za odmaščivanje odgovara i tetraklor (CCl₄), koji se može zagrijavati i nije zapaljiv. Obično se upotrebljava 10 % amonijak, a proces traje 24 sata. Masne mrlje nestaju i kad se premažu benzinom ili ako se nastavi s iskuhavanjem.

U procesu izbjeljivanja, lobanja se umota u vatu ili gazu, koja se utisne i u šupljine kako bi vodik-peroksid (H₂O₂), tzv. hidrogen, mogao svuda doprijeti. Preporučuje se koncentracija 7-10%, pri čemu se vodik-peroksid alkalizira amonijakom (na litru se uzme 5 ml 25 % amonijaka). S povećanjem alkaliziranosti ubrzava se raspadanje peroksida, tako je izbjeljivanje brže. Izbjeljuje se u tamnim posudama, jer se vodik-peroksid pod djelovanjem svjetla pretvara u vodu. Ako se izbjeljuje mala lobanja, može se cijela potopiti u peroksid. U tom slučaju ne mora se umotavati u vatu ili gazu. Vrijeme izbjeljivanja je 4-5 sati. Velike se lobanje ne mogu cijele potopiti u peroksid (zbog uštede) koji se ulije samo na dno posude. Vata ili gaza kojom je umotana lobanja upija peroksid i dovodi ga na površinu i u šupljine lobanje. Izbjeljivanje u ovom slučaju traje 15-20 sati. Vodik-peroksid se može dobiti u apotekama, ali je opasan za oči, a koža od njega izgara. Dobro bi bilo zamoliti apotekara da ga razblaži u svrhu izbjeljivanja, to jest na 10% rastvora. Događa se da na lobanji mlađe divljači poslije izbjeljivanja ostanu tamne mrlje (sjenčenje pozadine, prosvjetljavanje). Ove mrlje se odstranjuju tako što se šupljine iza njih popune vatom. Ne treba upotrebljavati gips, jer se on pri mjerenju rogova teško uklanja. Neki lovci žele da lobanja bude žučkasto-bijela ili boje slonovače. Ova se boja postiže ako se lobanja poslije redovnog izbjeljivanja potopi 3-6 dana u 1% rastvor fosforne kiseline (H₃PO₄) ili sedam dana u 10-postotni rastvor kloramina (sredstvo za dezinfekciju). Željena se boja pojavljuje nakon nekoliko dana. Stari, nepravilan način, koji se na žalost i danas koristi, jest izbjeljivanje u mravinjaku. Mravi pojedju mišićna tkiva lobanje, ali ohrapave njezinu površinu. Ako se nema vremena za izbjeljivanje, dovoljno je lobanju staviti u sanduk s drvenim ugljenom u prahu, gdje će nastupiti razlaganje.

U prošlosti, mnogi su lovci prilikom obrade trofeja ostavljali „kratke lobanje“, odnosno sjekli ih neposredno iza rožišta, s malim komadom čeone kosti (njemački i austrijski način). Ponekad su ostavljali cijelu lobanju, s donjom vilicom koja bi bila pričvršćena sa strane lobanje. Ovako obrađen trofej ima veliko značenje, naročito pri procjeni starosti. Polulobanje se danas rijetko ostavljaju, i ovaj način obrade trofeja se smatra zastarjelim. Ispravno obrađen trofej srndaća je rogovlje sa lobanjom (bez donje vilice). Obrada rogova zavisi i od pravilnog skidanja kože s glave, iskuhavanja lobanje, čišćenja rožnatih grana, itd. Nepažnja pri ovim radovima često upropasti cjelovit izgled i vrijednost trofeja. Obradena lobanja s rogovljem se pričvršćuje na podmetač tako da se nepotrebno ne buši kost i da se s čeone strane ne vide vijci. Vijci se uvijek postavljaju s donje strane, a ako se pričvršćuju žicom, ona se provuče kroz dvije rupe i zavrne na stražnjoj strani podmetača. Lobanja se može objesiti na zid i bez podmetača, što djeluju jako ukusno, osobito u modernom uređenom stanu.

Podmetač se stavlja ispod trofeja (glave, rogova), prije svega zato da bi se pojačao dojam o njegovoj veličini. Dojam je potpuno suprotan ako se podmetač ukrasi, jer ukrasi privuku više pažnje nego trofej. Zbog toga valja obratiti pažnju na to da se trofej ističe

svojom prirodnom bojom (lobanja bjelinom), a podmetač neka je ukusno napravljen, ali da je po obliku i boji – u uporedbi s trofejem – skroman i neupadljiv. Podmetači mogu biti različitog oblika, ali se pri izboru uvijek uzima u obzir namjena prostorije u koju se postavlja trofej.

Higijensko-sanitarne mjere u lovištu

Očuvanje i poboljšanje prirodnih uvjeta za uzgoj divljači može se postići različitim mjerama, među koje spadaju i higijensko-sanitarne. U sve zahvate za uređenje lovišta i zaštitu divljači treba uključiti i stalni veterinarski nadzor. Također, korisno je lovce i lokalno stanovništvo upoznati sa značenjem zdravlja divljači. Nisu rijetki slučajevi da su lovci i njihovi gosti oboljeli nakon konzumiranja mesa oboljele divljači (trihinelozu i dr.). Te su mjere posebno značajne kad je populacija divljači u lovištu veća. Za očuvanje zdravlja divljači u lovištu, najčešće nam preostaju preventivne mjere. Monitoring ili promatranje divljači preventivna je mjera

koja se provodi u lovištu u svrhu ranog prepoznavanja pojave bolesti i svakog čudnog ponašanja divljači (ugibanja, bjesnilo i sl.). Prema navedenom, dužnost je svakog lovca praćenje, promatranje te rano alarmiranje na navedene pojave. Iznimno je moguće poduzeti i liječenje, ovisno o vrsti bolesti, i to dodavanjem ljekovitih pripravaka u hranu ili u solišta, što se do sada koristilo uglavnom u liječenju parazitarnih bolesti. Bolesnu divljač moguće je, uz to, pregledati i liječiti kad smo je uhvatili mrežama ili lovkama i imobilizirali narkoticima. Narkotike možemo aplicirati i na veću udaljenost (do 70 metara) gađajući divljač štrcaljkama koje ispaljujemo posebnim oružjem. Pri tome je bitno da se takvim zahvatom i primijenjenim preparatom ne ostavljaju štetne posljedice za divljač. Zadovoljavajući rezultati mogu se postići higijenskim mjerama.

Uređenjem staništa i drugim mjerama ekološke zaštite, treba osigurati dobru prehranu divljači, što podrazumijeva i izgradnju i održavanje lovno-ugojnih objekata. Dobrom prehranom i održavanjem primjerene kondicije divljači povećavamo joj prirodnu otpornost, pa prema tome i na bolesti. Redovnim, stalnim i stručnim nadzorom u lovištu možemo na vrijeme otkriti bolesnu i na bolest sumnjivu divljač. Uočavanje znakova bolesti na divljači nije

jednostavno, promatranjem možemo primijetiti tromost, mršavljenje, nakostriješenu dlaku ili perje, zastajkivanje, odmaranje, polijeganje, odvajanje od srodnika, teško disanje, kašalj, otresanje glave, promijenjeno ponašanje i drugo.

Sanitarnim odstrjelom se izlučuju bolesne i prekobrajne jedinke te uzimaju uzorci tkiva odstrijeljene divljači i šalju na dijagnostičke analize ovlaštenim institucijama kako bi se utvrdili uzroci bolesti. Zdravstveni pregled trebalo bi provoditi i na divljači koja je odstrijeljena u toku redovne lovne sezone i na taj način otkrivati parazitoze i druge bolesti. Slanjem leševa uginule divljači u veterinarske institute možemo doći do sigurne dijagnoze bolesti i na vrijeme poduzeti potrebne sanacijske mjere. Pronalaženjem i zakopavanjem leševa koji se raspadaju otklanjamo moguća žarišta bolesti. Leševe treba zakopati dovoljno duboko, a alat i mjesto potom raskužiti. Dlakave i pernate predatore treba odstrijeliti do podnošljivog broja, a mačke i pse skitnice potpuno ukloniti iz lovišta, jer time sprječavamo prenošenje zaraze u druga lovišta, okolna naselja, pa i na domaće životinje.

Uzgoj i zaštitu divljači treba provoditi na znanstvenim osnovama, a za to moraju postojati stručnjaci svih potrebnih profila i stupnjeva naobrazbe. Za uspješno gospodarenje lovištem potrebno je mnogo rada, odricanja i ulaganja u samo lovište. Tek kad budemo provodili sve ove mjere u lovištima, za uzvrat ćemo dobiti trofejnu divljač u lovištu.

Proizvodnja i gajenje divljači u ograđenim lovištima

Ograđeni prostori za kontrolisano korišćenje divljači i procjena rizika i uticaja na životnu sredinu u fazama planiranja

Proizvodnja, gajenje i korišćenje divljači u ograđenim lovištima, ograđenim dijelovima lovišta i u farmama divljači (najčešće krupne) predstavlja način intenzivnog gazdovanja sa divljači, a najčešće ga sprovodi korisnik lovišta, rjeđe država preko određenih naučnih ili drugih institucija, a u novije vrijeme i preduzetnici i poljoprivredni proizvođači. Proizvodnja, gajenje i korišćenje divljači vrši se u mnogim zemljama, gotovo na svim kontinentima, kako za potrebe lovstva, tako i za potrebe drugih djelatnosti čovjeka. Proizvodnja, gajenje i korišćenje divljači u kontrolisanim uslovima ograđenog prostora je veoma odgovoran i visokostručan rad, često i vrlo rizičan posao, koji zahtjeva vršenje detaljnih ispitivanja i analiza, kako bi cio poduhvat uspio i ispunio svrhu, zbog koje je i preuzet. Bez dobrog poznavanja bioloških osobina vrste divljači, koja se namjerava proizvoditi, gajiti i koristiti u kontrolisanim uslovima ograđenog prostora, ekoloških uslova sredine iz koje, i u koju se divljač unosi, cio poduhvat sigurno neće uspjeti. Kada ova priprema izostane ili se loše obavi dat će i neželjene efekte izazivanjem poremećaja prirodne ravnoteže u novoj sredini ili će izazvati veliki mortalitet unijete divljači, kao i totalno degradiranje prostora u farmama divljači. Osnovni preduslov za uspješnu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači u kontrolisanim uslovima ograđenog prostora je izrada kvalitetnog PROGRAMA, odnosno PROJEKTA, koji će poštovanjem svih relevantnih činioca obezbijediti uspješnost intenzivnog gazdovanja odabranom vrstom ili vrstama divljači. Program-projekat za proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači u kontrolisanim uslovima ograđenog prostora, zbog specifičnosti, kao divljači, tako i organskog i neorganskog dijela životne sredine u tom prostoru, uvijek se znatno razlikuje od programa-projekata u vidovima proizvodnje. Program-projekt rade specijalizovane projektantske organizacije, naučno-istraživačke institucije, preduzeća iz oblasti šumarstva i lovstva i pojedini stručnjaci s položenim stručnim ispitom, odnosno lincencom za izradu investiciono-tehničke dokumentacije u oblasti lovstva. Program-projekt sadrži osnovne podatke za objekat i to: Obrazloženje izgradnje objekta i ciljevi gazdovanja

objektom; - Osnovne podatke o korisniku - vlasniku objekta; Osnovne podatke o objektu i prikaz uslova staništa u objektu; Mjere za ostvarivanje ciljeva gazdovanja objektom; - Mjere higijensko - tehničke zaštite; Izbor vrste - vrsta divljači koja se unosi u objekat i gaji; Tehnologiju proizvodnje, gajenje i korišćenje; Zaštita i očuvanje životne sredine i održivi razvoj svih resursa u objektu; Ekonomsko-finansijsku osnovu gazdovanja u objektu i Evidenciju o izvršenim radovima i mjerama u objektu. Obrazloženje izgradnje objekta obuhvata osnovne razloge korisnika-vlasnika, zbog kojih se opredijelio za proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači u kontrolisanim uslovima ograđenog prostora i kroz to opredjeljenje određuje osnovni cilj, koji može biti proizvodnja krzna u farmama krznašica, proizvodnja mesa krupne divljači u farmama divljači (najčešće jelen lopatar, divlja svinja, jelen evropski, fazan, zec, divlja patka), proizvodnja rogovlja (u bastu) cervida za potrebe farmacije, zatim posmatranje divljači u parkovima prirode i u zoološkim vrtovima, suzbijanje prenamnoženja drugih, najčešće štetnih životinja i insekata (lasica za suzbijanje mišolikih glodara, vretna za suzbijanje divljih kunića, poljska jarebica za suzbijanje krompirove zlatice, prepelica za suzbijanje štetnih insekata u vinogradima, američka divlja ćurka za suzbijanje štetnih insekata u šumama ...). Osnovni podaci o korisniku-vlasniku objekta obuhvataju naziv, sjedište, punu adresu, broj registra proizvodnje, broj i kvalifikaciju zaposlenih lica. Osnovni podaci o objektu obuhvataju lokaciju, površinu, nadmorsku visinu, konfiguraciju terena, ekspoziciju, snabdjevenost vodom, osnovne pokazatelje klime, zemljišta, flore i faune, analizu kompeticijskih odnosa među postojećim i vrstama divljači koja se unosi, izvore ishrane i antropogene činioce. Najpogodniji objekt je onaj koji ima najviše zajedničkih odlika sa staništem iz kojeg će se divljač nabaviti za osnovni fond u ograđenom lovištu, ograđenom dijelu lovišta ili farmi divljači. U farmi divljači, bez obzira na prirodne i antropogene uslove najmanji rizici su kada se u njoj drži jedna vrsta divljači, pa je to najcjelishodnije rješenje za korisnika objekta za kontrolisanu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači. Raznolikost prizemne - travnate i zeljaste

vegetacije, šiblja, grmlja i drveća je važan činilac od kojeg mnogo zavisi uspješnost proizvodnje, gajenje i korišćenje divljači, obzirom da sastav i stanje flore direktno utiče na ishranu - povećava ili smanjuje potrošnju hrane, koja se mora unositi u objekt. Prisustvo u dužem periodu godine jedne ili više biljnih vrsta, koje divljač rado jede, koristi za zaklon, zatim za reprodukciju i podizanje podmlatka, može da odluči o uspjehu gazdovanja sa divljači u objektu, pa program-projekt mora predvidjeti podizanje polja za divljač s odgovarajućim biljnim vrstama. Mjere za ostvarivanje ciljeva gazdovanja u objektu obuhvataju izgradnju ograde oko objekta, lovnih i lovno-tehničkih objekata u objektu, podizanje polja za divljač, obezbjeđenje hrane, vode, soli i medikamenata, izradu dinamike razvoja gajene ili gajenih vrsta divljači, vrijeme i način korišćenja dijela populacije prema klasama starosti. Mjere higijensko-tehničke zaštite obuhvataju sve aktivnosti, koje obezbjeđuju zdravu, vitalnu s normalnim socijalnim navikama divljači u objektu za kontrolisanu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači i predstavljaju činilac od kojeg zavisi uspješnost gazdovanja u objektu.

Zdrava divljač lakše podnosi ograničen, odnosno zatvoren prostor, hvatanje i transport, aklimatizaciju u novoj sredini od oboljele i ne prenosi bolesti i parazite u novu sredinu. Iz tih razloga programom-projektom se moraju predvidjeti sve preventivne i kurativne mjere, koje će obezbijediti da u objektu zdravstveno stanje divljači uvijek bude dobro. Izbor divljači za formiranje matičnog fonda u objektu je jedan od najvažnijih radnji za početak organizovanog gajenja divljači u objektu, pa se programom-projektom uvijek opredjeljuje izbor genetski čiste divljači. Najbolje je ako se takva divljač nabavlja u lovištu ili objektu za kontrolisanu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači, koje ima slične uslove staništa. Korisnik ili vlasnik objekta, u zavisnosti od materijalnih sredstava, opredjeljuje se i za broj divljači koji se unosi u objekt. Ta činjenica je presudnog značaja za uspjeh u gazdovanju s objektom i divljači u njemu, pa program-projekt mora odrediti minimalan broj divljači u početnom matičnom fondu, i na taj način obezbijediti

brže dostizanje optimalnog broja divljači i realizaciju proizvodnje. Praksa je pokazala, da je gazdovanje sa divljači u kontrolisanim uslovima, naročito u farmama divljači uspješnije, kada se započne s većim brojem divljači u matičnom fondu. Tehnika unošenja divljači u objekt za kontrolisanu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači je važan segment gazdovanja sa divljači, identična je gotovo za sve vrste divljači i obuhvata niz radnji, među kojima program-projekt sadrži i obrađuje najvažnije: Izbor divljači; Hvatanje divljači; Transport divljači; Puštanje divljači u karantin-prihvatilište; Aklimatizacija u karantinu-prihvatilištu; Obilježavanje-markiranje divljači: Puštanje divljači u novu sredinu, lovište-farmu i Praćenje divljači u novoj sredini, lovištu-farmi. Postoji i određena specifičnost kod neke divljači ili prostora u koji se vrši unošenje divljači. Na postojanje specifičnosti obavezno se ukazuje u programu-projektu. Ograničena površina objekta za proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači u kontrolisanim uslovima ograđenog ili zatvorenog prostora je izložena velikim promjenama i biološkim pritiscima, s obzirom da se na maloj površini drži veliki broj životinja od 8 do 20 grla na 1ha. Potrošnja hrane je velika, najčešće sva zelena masa do koje divljač može doći potpuno nestaje za 2-3 godine, zemljište je sabijeno stalnim gaženjem i zagađeno velikom količinom izmeta i mokraće. Ovo ukazuje da se biološka ravnoteža jako brzo remeti i programom-projektom se moraju propisati mjere koje će obezbijediti konstantnu regeneraciju i revitalizaciju vegetacije i tako poremećaje životne sredine držati na podnošljivom nivou, odnosno obezbijediti održivi razvoj svih resursa u objektu. Posebno, brza degeneracija staništa u objektu po postizanju normalnog broja utvrđenog programom-projektom remeti biološku ravnotežu i ukoliko program-projekat ne propiše adekvatne mjere za održivu proizvodnju, gajenje i korišćenje divljači, nastaje najveći rizik u gazdovanju objektom, koji najčešće završava potpunom obustavom proizvodnje. Ostali rizici gazdovanja objektom proizilaze iz nesprovođenja mjera utvrđenih u programu-projektatu i njihov stepen ovisi isključivo od ponašanja korisnika-vlasnika objekta, jasno osim kada je u pitanju viša sila. Program-projekt u većini zemalja Evrope podliježe procjeni uticaja na životnu sredinu. Ekonomsko-finansijska osnova gazdovanja objektom obuhvata projekciju: 1. Predviđenih troškova izgradnje objekta i nabavke opreme; 2. Predviđenih troškova nabavke žive divljači; 3. Predviđenih troškova podizanja polja za divljač i nabavke hrane, soli i medikamenata; 4. Troškova održavanja objekta i opreme; 5. Troškova radne snage i 6. Prihoda od korišćenja divljači i dijelova. Evidencija gazdovanja objektom obuhvata sprovedene radove i mjere utvrđene programom-projektom i vodi se posebno za svaku proizvodnu godinu (od 1. 4 tekuće do 31. 3. naredne godine).

Gađanje

Vještina gađanja, domet, efikasan domet, preticanje

Gađanje je proces organizacije, pripreme i ispaljivanja određenog broja projektila na cilj. Razvoj ove vještine je obrazovni proces kroz koji dobijamo saznanja o tehničkim karakteristikama oružja, municije i njene balističke putanje, pravilima gađanja, ali i o navikama pravilnog postupanja u pripremi oružja za izvođenje gađanja. Gađanje lovačkim oružjem obuhvata: Pripremu za gađanje (zauzimanje stava za gađanje, punjenje oružja i podešavanje optičkih sprava i mehaničkih nišana – zavisno od vrste oružja); Otvaranje vatre (nanošenje puške u rame, nišanje, ispaljivanje metka); Prekid vatre; Gotovs za ponovnu paljbu (u slučaju ponovnog gađanja divljači); Obustavljanje gađanja ako je divljač pala u vatri.

Domet oružja

Kada govorimo o dometu pušaka glatkih cijevi koje koriste sačmenu municiju, standardi govore da je to prečnik sačme pomnožen sa 100. Tabela prikaz:

Prečnik sačme u milimetrima	Maksimalan domet u metrima
4,5 (sačma br. 4)	450
4,0 (sačma br. 6)	400
3,5 (sačma br. 8)	350
3,0 (sačma br.10)	300

Kada govorimo o dometu oružja s olučenim cijevima, njihov domet je u rasponu od 3000 do 5000 metara. Za one koji ne znaju, olučene cijevi su lovački karabini, koji ispaljuju samo jedan projektil (zrno). Lovački karabini mogu biti obrtočepni s pojedinačnim načinom paljbe, poluautomatski koji rade na principu pozajmice barutnih gasova i kip – lauf kuglare s jednom ili više cijevi. Početna brzina karabinskog zrna je u rasponu od 750 do 1100 m u sekundi, dok je kod sačmarica ta cifra znatno manja i iznosi oko 400 m u sekundi. Težina zrna kod karabinske municije varira od 4,6 do 15 grama. Pritisaci barutnih gasova kod karabinske municije idu od 2800 do 3600 bari, dok se kod sačmarica kreću od 550 do 1050 bari.

Efikasni domet oružja

Svaki lovac ima svoju teoriju o tome koliki je efikasan domet sačmenog snopa, ali u suštini te cifre ne mogu nešto mnogo da variraju. U tabeli je dat prikaz okvirnog dometa:

Čok	Efikasan domet u metrima		
	Kalibar 12	Kalibar 16	Kalibar 20
Pun čok	50	47	45
½ čoka	45	42	40
¼ čoka	40	37	35
Cilindar	35	30	30

Podaci su okvirni. Znamo da postoje različite jačine barutnih i sačmenih punjenja, jača punjenja municije, boljih laboracija, koristimo s početkom hladnijih dana i jačih mrazeva. Naravno s povećavanjem prečnika sačme i korišćenjem patrona pojačanog punjenja ne treba pretjerivati, jer će divljač biti „pocijepana“ u slučaju direktnog pogodka pa je samim tim nećemo iskoristiti ni za trofej na sa ishranu (ako je jestiva). Najefikasniji domet olučenih cijevi (karabina i kuglara) je u rastojanju od 150 do 300 metara, zavisno od jačine punjenja, gramaže zrna i naravno kalibra metka. Upucavanje takvog oružja je najčešće na daljine od 150 do 200 metara jer su to daljine na kojima se najčešće puca.

Preticanje

Preticanje je svrsishodna disciplina u lovu, pomoću koje pogađamo divljač u pokretu. To je postupak nišanja i ispaljivanja sačme (projektila kod olučenih cijevi) za neku određenu dužinu ispred divljači u njenoj liniji putanje. Dužinu preticanja određujemo sami, procjenom udaljenosti divljači i brzine njenog kretanja. Veličina preticanja zavisi od: Brzine refleksa; Brzine funkcionisanja oružja; Vremena leta i brzine sačme ispaljene ka meti ili divljači; Tehnike gađanja; Izvlačenja oružja preko siluete divljači. Kod lova pernate ili druge sitne divljači ne postoji neko određeno pravilo za preticanje. Taj osjećaj se stiče vremenom i treningom. Poželjno je da se u toku lova koristi isti proizvođač municije kako bi stalnost pogodka bila u kontinuitetu. Svaka promjena municije dovodi do efekata promašaja i ponovnog prilagođavanja na novi patron. Postoji jedan mali savjet starijih lovaca u lovu na zeca, a to je da kad zec trči ka nama nišanim ga u vrhove prednjih nogu, a kada ide ond nas ciljamo ga u uši, kako bi ga posip zasuo u cjelini. Postoje dvije vrste preticanja, preticanje sačekivanjem i preticanje u pokretu. U tabelama je prikazano preticanje krupne divljači.

Parametri za gađanje krupne divljači preticanjem:

Udaljenost u metrima	Brzina kretanja divljači	Udaljenost ispred plečke
50 metara	Hod (5m/s)	20 cm ispred plečke
	Kas (10m/s)	60 cm ispred plečke
	Trk (15m/s)	90 cm ispred plečke
100 metara	Hod (5m/s)	45 cm ispred plečke
	Kas (10m/s)	120 cm ispred plečke
	Trk (15m/s)	190 cm ispred plečke

Preticanje divljih svinja kuglarom:

Daljina gađanja	Brzina kretanja divljači	Udaljenost ispred plečke
50 metara	Brži hod (3-4 m/s)	20 cm
	Kas (10 m/s)	60 cm
	Pin trk (15 m/s)	95 cm
100 metara	Brži hod (3-4 m/s)	45 cm
	Kas (10 m/s)	130 cm
	Pin trk (15 m/s)	195 cm

Parametri preticanja sačekivanjem krupne divljači:

Udaljenost u metrima	Brzina kretanja divljači	Hod (3 m/s)	Kas (10 m/s)	Trk (15 m/s)
50	20 cm	50 cm	1 m	1 m
100	40 cm	1 m	2 m	2 m
150	60 cm	1,5 m	3 m	3 m
200	90 cm	2,3 m	4,3 m	4,3 m
250	1m	3m	5,3 m	5,3 m

Preticanje divljih svinja „brenneke“ zrnima za glatke cijevi:

Daljina u metrima	Kalibar	Brzina kretanja divljači	Brzi hod (3 m/s)	Kas (10 m/s)	Pun trk (15 m/s)
50	12	48 cm	120 cm	180 cm	180 cm
50	16	52 cm	125 cm	190 cm	190 cm
50	20	52 cm	130 cm	195 cm	195 cm

Josip Mosković
„Rikošet“ d.o.o. Tuzla

IN MEMORIAM

Ode Mujča

Bolest kleta život mu ugasi,
Ni ljekar ga ne spasi.
Ostadosmo bez svoga druga,
U nama je samo bol i tuga.

Majevicom tiho vjetrić piruje
Ko da zapitkuje;
Gdje nestade,
Ko nam Mujču ukrade.

Mladi Galib u lov ide sada,
Al' amidža s uma mu ne spada
Mladi lovac sa Mujčom svud u lovu bio
Majevicu svu pregazio.

Znao je kako šuma diše,
Ona osta, Mujče nema više.
Lovca našeg cijelo društvo žali,
Da trebaše i krvi bi mu dali.

Abdulah Avdo Salihović

Lejlić (Alija) Muhamed
(1963. - 2014.)

Navršile su se dvije godine od kako nas je prerano napustio naš sekretar Hame, vrstan prijatelj, lovac od 1983. godine. Bio je zaljubljenik prirode, druženja, vrlo aktivan i uspješan u lovnom streljaštvu, promicanju i organizovanju lovnog turizma, obuci mladih i odgajanju lovnih pasa. Zbog svoje predanosti i umještosti bio je poštovan u članstvu koje će ga zadržati u najljepšoj uspomeni. Neka mu je rahmet.

LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić

Spahić (Ahmo) Mehmedalija
(1939. - 2016.)

Početkom aprila je preminuo naš Mehmedalija, lovac preko 50 ljeta, vrijedan, uzoran i počasni član LD „Sokolina“ Kladanj od 1966. godine. Njegovim časnim lovačkim i ljudskim stopama već 30 godina korača njegov sin Nihad, dobitnik više lovačkih priznanja.

LD „Sokolina“ Kladanj

Lovački susreti - STARA MAJEVICA 2016

